

DRUK Nr 387

BRM
15.04.20
Dul

POWIATOWY URZĄD PRACY
W ŁOMŻY
18-400 Łomża, ul. Nowogrodzka 1
REGON 450708638, NIP 718-12-19-408

PUP.OK.4100.3.2020.TS

Urząd Miejski w Łomży
W P Ł Y N Ę Ł O
2020 -04- 15
Ilość zał. 1
Nr dz. 12493
Podpis

Łomża, 2020-04-15

**Pani
Alicja Konopka
Przewodniczący
Rady Miejskiej Łomży**

Nawiązując do pisma Nr BRM.0002.23.2020 z dnia 03 marca 2020 roku, przekazuję „Informację o aktualnej sytuacji na lokalnym rynku pracy działaniach podejmowanych przez miasto i Urząd Pracy w zakresie przeciwdziałania bezrobociu. Bezrobocie wśród osób młodych i osób niepełnosprawnych na terenie miasta”.

W P Ł Y N Ę Ł O
Kancelaria Ogólna UM w Łomży

15/04/2020 14:13
DK/12493/2020 BC

7eBD300Uw

Z poważaniem
DYREKTOR
POWIATOWEGO URZĘDU PRACY
Mieczysław Bieniek

**POWIATOWY URZĄD PRACY
W ŁOMŻY**
18-400 Łomża, ul. Nowogrodzka 1
REGON 450708636, NIP 718-12-19-408

**POWIATOWY URZĄD PRACY
W ŁOMŻY**

**Informacja o sytuacji na lokalnym rynku pracy w mieście oraz działaniach podejmowanych przez miasto i Urząd Pracy
w zakresie przeciwdziałania bezrobociu.**

Bezrobocie wśród osób młodych i osób niepełnosprawnych na terenie miasta.

*Material został opracowany
na podstawie danych statystycznych
i opracowań
GUS i PUP w Łomży*

Łomża – kwiecień 2020 roku

ANALIZA RYNKU PRACY MIASTA ŁOMŻA, ZE SZCZEGÓLNYM UWZGLĘDNIENIEM OSÓB W WIEKU PONIŻEJ 30 ROKU ŻYCIA I OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

1. Rynek pracy na terenie działania Powiatowego Urzędu Pracy w Łomży ze szczególnym uwzględnieniem Miasta Łomża na prawach powiatu

Powiatowy Urząd Pracy w Łomży jest jednostką samorządową wspólną dla Miasta Łomży i Powiatu Łomżyńskiego, funkcjonującą pod zwierzchnictwem Starosty Łomżyńskiego, na mocy porozumienia zawartego w dniu 18 stycznia 2000r. pomiędzy Prezydentem Miasta a Starostą Łomżyńskim. Zadania realizowane przez Urząd wynikają z przepisów ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2019 roku poz. 1482 z późn. zm.). Podstawą działania urzędu jest Statut Powiatowego Urzędu Pracy przyjęty Uchwałą Nr XXXVI/208/06 Rady Powiatu Łomżyńskiego z dnia 28 czerwca 2006 roku (Dziennik Urzędowy Województwa Podlaskiego z 2006 roku Nr 193, poz. 1853 i z 2008 roku Nr 86, poz. 792) oraz Regulamin Organizacyjny PUP w Łomży uchwalony Uchwałą Zarządu Powiatu Łomżyńskiego Nr 42/46/2000 z dnia 27 kwietnia 2000 roku z późniejszymi zmianami.

Województwo podlaskie zostało podzielone na 17 powiatów, w tym 3 miasta na prawach powiatu - Białystok, Suwałki, Łomża oraz 118 gmin. Stolicą jest miasto Białystok, liczący prawie 297 tysięcy mieszkańców¹. Pozostałe większe miasta regionu to Suwałki (ok. 70 tys. mieszkańców) i Łomża (ok. 63 tys. mieszkańców).

Ziemia Łomżyńska położona jest w zachodniej części województwa podlaskiego i graniczy z dwoma polskimi województwami: warmińsko-mazurskim oraz mazowieckim.

Powiatowy Urząd Pracy, swoim działaniem, obejmuje obszar dwóch powiatów: Miasta Łomży – na prawach powiatu grodzkiego i Powiatu Łomżyńskiego.

Swoim zasięgiem powiat łomżyński obejmuje:

- dwie gminy miejsko-wiejskie: Jedwabne, Nowogród;
- siedem gmin wiejskich: Łomża, Miastkowo, Piątnica, Przytuły, Śniadowo, Wizna, Zbójna;
- dwa miasta: Jedwabne, Nowogród.

Powiat łomżyński jest regionem typowo rolniczym o powierzchni 1.353,93 km² i liczbie mieszkańców - 50.914. Z pracy w gospodarstwach rolnych utrzymuje się aż 65% mieszkańców. Na terenie powiatu znajduje się 8.295 gospodarstw rolnych o przeciętnej wielkości 11,2 ha. Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w rejestrze REGON wynosiła na dzień 31.12.2019r. 3354.²

Łomża liczy 62.965 mieszkańców i zajmuje powierzchnię 3.271 ha. Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w rejestrze REGON wynosiła na dzień 31.12.2019r. 6.447.

Na koniec 2019 roku pracownicy pośrednictwa pracy PUP w Łomży współpracowali z 3152 pracodawcami (613 spoza obszaru działania PUP w Łomży), w tym z Łomży z 1882, a z Powiatu Łomżyńskiego – z 633.

Tabela Nr 1 przedstawia liczbę podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w systemie REGON na terenie działania Powiatowego Urzędu Pracy w Łomży w latach 2017 – 2019 oraz liczbę podmiotów gospodarczych współpracujących z Urzędem według stanu na dzień 31.12.2019r.

Tabela Nr 1

Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w systemie REGON

Lp.	Wyszczególnienie	Jednostki zarejestrowane w systemie REGON wg stanu na dzień 31.12.2017r.	Jednostki zarejestrowane w systemie REGON wg stanu na dzień 31.12.2018r.	Jednostki zarejestrowane w systemie REGON wg stanu na dzień 31.12.2019r.	Liczba podmiotów gospodarczych współpracujących z PUP w Łomży wg stanu na dzień 31.12.2019r.
1.	PUP w Łomży	9372	9533	9821	2515
2.	Miasto Łomża	6315	6361	6467	1882

¹ <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/ludnosc/ludnosc/ludnosc-stan-i-struktura-w-przekroju-terytorialnym-stan-w-dniu-30-06-2019.6.26.html> LUDNOŚĆ WEDŁUG WOJEWÓDZTW, POWIATÓW, GMIN ORAZ PŁCI W WOJEWÓDZTWIE PODLASKIM W 2019 R. Stan w dniu 30 czerwca

² Liczbę podmiotów w rejestrze REGON podano na podstawie publikacji ze <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/podmioty-gospodarcze-wyniki-finansowe/zmiany-strukturalne-grup-podmiotow/miesieczna-informacja-o-podmiotach-gospodarki-narodowej-w-rejestrze-regon-grudzien-2019.4.30.html> Miesięczna informacja o podmiotach gospodarki narodowej w rejestrze REGON grudzień 2019

3.	Powiat Łomżyński	3057	3172	3354	633
	Z tego:				
	Gmina Łomża	852	915	979	222
	Gmina Jedwabne	238	251	275	46
	Gmina Miastkowo	209	215	226	52
	Gmina Nowogród	283	293	308	45
	Gmina Piątnica	689	712	750	131
	Gmina Przytuły	71	77	82	18
	Gmina Śniadowo	308	297	308	61
	Gmina Wizna	188	192	196	29
	Gmina Zbójna	219	220	230	29

Źródło: GUS, obliczenia własne

Omawiając zmiany zachodzące na łomżyńskim rynku pracy należy bezwzględnie wziąć pod uwagę znaczenie czynników demograficznych, które określają wielkość populacji w wieku aktywnym zawodowo i wpływają na strukturę pracujących i bezrobotnych.

W aspekcie nabywania praw emerytalnych, istotne znaczenie dla lokalnego rynku pracy ma struktura ludności Łomży według wieku oraz płci. Kobiety stanowią 52,3% ogółu ludności; na 100 mężczyzn przypada ich 109,9. Współczynnik ten zmienia się w zależności od wieku. Liczebna przewaga mężczyzn występuje wśród ludności w wieku do 39 roku życia – na 100 mężczyzn przypada 97,4 kobiet, natomiast w wieku powyżej 39 lat współczynnik feminizacji wynosi 113,0, a w rocznikach 65 lat i więcej na 100 mężczyzn przypada średnio 148,9 kobiet.³

Społeczeństwo Łomży wyraźnie starzeje się. Rezultatem zachodzących procesów demograficznych jest gwałtowne zmniejszanie się liczby dzieci i młodzieży (0–18 lat), tym samym następuje dalsze zmniejszenie udziału tej grupy osób w ogólnej liczbie ludności z 24,7 % w 2012r. do poziomu 18,6% w 2019r. Zmiany w strukturze ludności wg wieku oznaczają istotne wyzwania dla systemu zabezpieczenia społecznego. Starzenie się ludności oznacza konieczność zwiększenia transferów społecznych na rzecz tej grupy (wyплаты emerytur, rent, usług zdrowotnych i opiekuńczych).

Syntetycznym miernikiem obrazującym wydolność systemu zabezpieczenia społecznego jest współczynnik obciążenia demograficznego ogółem, pokazujący liczbę osób w wieku nieprodukcyjnym (przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym) przypadającą na 100 osób w wieku produkcyjnym. Z perspektywy systemów zabezpieczenia społecznego istotne jest także to, jak kształtuje się współczynnik obciążenia osób w wieku poprodukcyjnym (kobiety w wieku 60 lat i więcej; mężczyźni w wieku 65 lat i więcej), które są przede wszystkim beneficjentami różnego rodzaju świadczeń społecznych. W 2015r. na 100 osób w wieku produkcyjnym na terenie Łomży przypadało 53,9 osób w wieku nieprodukcyjnym (66,2 kobiet i 42,4 mężczyzn), w 2016 r. 55,9 osób (69,4 kobiet i 43,5 mężczyzn), w 2017r. 58,2 osób (72,9 kobiet i 44,8 mężczyzn) w 2018r. 59,1 osób (74,2 kobiet i 45,3 mężczyzn) i w 2019r. – 62,0 osób (77,6 kobiet i 47,7 mężczyzn).

Zmiany demograficzne obserwowane w ostatnich latach wskazują, iż liczba ludności na terenie działania PUP w Łomży systematycznie się zmniejsza. Perspektywa szybkiego wyjścia z depresji urodzeniowej jest odległa. Niski poziom dzietności kobiet i wysoki poziom tzw. emigracji zarobkowej powodują, że perspektywy rozwoju demograficznego nie są korzystne zarówno z punktu widzenia rynku pracy jak i systemu zabezpieczenia społecznego.

W ostatnich latach bardzo wyraźnie rysuje się wysoki poziom bierności zawodowej wśród osób zamieszkałych w mieście Łomży, co powoduje, że różnica pomiędzy populacjami aktywnych i biernych zawodowo zmniejsza się. Wzrost bierności zawodowej jest zjawiskiem wynikającym z jednej strony z przedłużania czasu wejścia na rynek pracy przez osoby młode (kontynuowanie nauki), z drugiej zaś następuje w wyniku przechodzenia na emerytury, renty i świadczenia przedemerytalne przez coraz liczniejszą grupę osób, które nabywają uprawnienia do ww. świadczeń. Na bierność zawodową mają również wpływ programy socjalne: m.in. rządowy program 500+, które powodują zmniejszenie aktywności zawodowej kobiet, ponieważ bardziej opłaca się pobierać pieniądze z różnych programów, niż pracować za minimalne wynagrodzenie.

Wielkość populacji osób bezrobotnych oraz poziom stopy bezrobocia w mieście Łomża w latach 2009-2019 przedstawia Tabela Nr 2.

Tabela Nr 2

Liczba bezrobotnych oraz stopa bezrobocia w latach 2009 – 2019.

Stan na koniec okresu

Rok	Liczba bezrobotnych w Łomży		Stopa bezrobocia w Łomży %
	Ogółem	Kobiety	
2009	3 487	1 751	15,2
2010	3 653	1 873	15,8
2011	3 859	1 979	16,4

³ Liczbę ludności podano na podstawie publikacji ze strony https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/ludnosc/ludnosc/ludnosc-stan-i-struktura-w-przekroju-terytorialnym-stan-w-dniu-30-06-2019_6_26.html LUDNOŚĆ WEDŁUG WOJEWÓDZTW, POWIATÓW, GMIN ORAZ PŁCI W WOJEWÓDZTWIE PODLASKIM W 2019 R. Stan w dniu 30 czerwca

2012	3 976	1 959	16,8
2013	4 095	1 978	17,0
2014	3 751	1 806	15,6
2015	3 156	1 546	13,4
2016	2 878	1 432	12,2
2017	2 318	1 213	9,6
2018	2 062	1 099	8,6
2019	1 814	990	7,5

Źródło: Sprawozdania o rynku pracy MPiPS – 01 dot. miasta Łomża za grudzień 2009r., 2010r., 2011r., 2012r., 2013r., 2014r., 2015r., 2016 r., 2017r. 2018r. i 2019r. obliczenia własne.

Liczba bezrobotnych w mieście Łomży zwiększała się do końca 2013 roku. W następnych latach zmniejszała się, by na koniec 2019 roku osiągnąć poziom 1814 osób. W omawianym przedziale czasowym początkowo zanotowano wzrost wartości stopy bezrobocia z 15,2% w 2009 roku do poziomu 17,0% na koniec 2013 roku, a następnie konsekwentny spadek jej wartości aż do poziomu 7,5% na koniec 2019 roku.

Podobnie ewoluowała liczba bezrobotnych kobiet na miejskim rynku pracy. Do końca 2013 roku obserwowano jej wzrost, by w latach 2014 – 2019 zanotować zmniejszenie o 988 osób, czyli 50,0%, do poziomu 990.

Analiza wielkości bieżących rejestracji („napływu”) i wyłączeń („odpływu”) w ewidencji bezrobotnych w latach 2015 - 2019 wykazuje tendencję malejącą w przypadku „napływu” bezrobotnych, (wyjątkiem był rok 2016, gdy „napływ” zwiększył się w porównaniu do 2015 roku). Natomiast „odpływy” z bezrobocia rosły i malały na przemian, ale zawsze były wyższe od „napływu”.

Tabela Nr 3 przedstawia wielkość „napływu” i „odpływu” wraz przyczynami z bezrobocia w latach 2015 – 2019 w Łomży.

Tabela Nr 3

„Napływ” i przyczyny „odpływu” z bezrobocia w latach 2015 – 2019r.

Wyszczególnienie		Osoby z Łomży				
		2015r.	2016r.	2017r.	2018r.	2019r.
"Napływ"		3876	3904	3678	3554	2951
"Odpływ"		4471	4182	4238	3810	3199
z tego z przyczyn	podjęcia pracy od początku roku	2327	2310	2210	1996	1718
	z tego					
	niesubsydiowanej	1845	1728	1593	1562	1441
	subsydiowanej	482	582	617	434	277
	z tego					
	prac interwencyjnych	105	121	129	103	84
	robót publicznych	106	120	95	80	56
	podjęcia działalności gospodarczej	86	69	50	55	30
	podjęcia pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego	118	107	98	63	29
	podjęcia pracy poza miejscem zamieszkania w ramach bonu a zasiedlenie	21	35	44	53	24
	innych	46	130	201	80	54
	rozpoczęcia szkolenia	52	29	29	19	10
	rozpoczęcia stażu	325	305	314	192	148
	rozpoczęcia pracy społecznie użytecznej	67	65	66	65	41
	odmowy bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniej pracy lub innej formy pomocy, w tym w ramach PAI	39	51	135	84	37
	nie potwierdzenia gotowości do pracy	721	549	636	772	612
	dobrowolnej rezygnacji ze statusu bezrobotnego	411	389	428	366	344
	podjęcia nauki	24	14	13	12	6
	nabycia praw emerytalnych lub rentowych	21	36	26	20	15
	osiągnięcia wieku emerytalnego	57	43	111	58	62
nabycia praw do świadczenia przedemerytalnego	77	68	21	41	21	
innych	350	323	249	185	185	

Źródło: MPiPS-01 dot. miasta Łomża za lata 2014-2018.

Podstawowym powodem wyłączenia osób bezrobotnych z ewidencji były podjęcia pracy (53,7%), nie potwierdzenie gotowości do pracy (19,1%), dobrowolna rezygnacji ze statusu bezrobotnego (10,8%) oraz rozpoczęcie stażu (4,7%).

2. Aktualna sytuacja na łomżyńskim rynku pracy

1. Poziom bezrobocia

Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Łomży w końcu miesiąca sprawozdawczego roku wyniosła 3076 osób (w tym 1639 kobiet) i była niższa od liczby bezrobotnych zarejestrowanych na koniec I kwartału 2019 roku o 283 osoby (liczba kobiet zmniejszyła się o 109 osób) tj. o 8,4%. To najniższa od 1991 roku liczba bezrobotnych odnotowana na koniec I kwartału. Natomiast w porównaniu do stanu na koniec miesiąca poprzedniego poziom bezrobocia zmniejszył się o 128 osób tj. 4,0%.

Do Powiatowego Urzędu Pracy w Łomży zgłosiło się 322 bezrobotnych (w analogicznym okresie roku ubiegłego – 398), w tym 246 nie posiadało prawa do zasiłku (w marcu 2019 roku – 325) Wśród rejestrujących się w danym miesiącu 20 osób pracowało za granicą (w ubiegłym roku w tym samym okresie – 19), w tym w Niemczech – 8 (2 z zasiłkiem transferowym), Holandii – 4 (1 z zasiłkiem transferowym), Wielkiej Brytanii – 3, Islandii – 2, Norwegii – 2 i Irlandii – 1.

W okresie sprawozdawczym wyrejestrowano 398 osób bezrobotnych (w marcu poprzedniego roku – 647) z następujących przyczyn:

Wyszczególnienie	Marzec 2019	Marzec 2020
Odływ bezrobotnych		
w tym:	398	439
- podjęcie pracy:	242	219
z tego podjęcia pracy niesubsydiowanej	187	143
z tego podjęcia subsydiowanej:	55	76
• prace interwencyjne	27	34
• roboty publiczne	6	5
• dotacje	4	25
• podjęcia pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego	3	2
• podjęcia pracy poza miejscem zamieszkania w ramach bonu na zasiedlenie	12	8
• podjęcia pracy w ramach bonu zatrudnieniowego	0	0
• podjęcia pracy w ramach dofinansowania wynagrodzenia za zatrudnienie skierowanego bezrobotnego powyżej 50 roku życia	0	0
• inne	3	2
- szkolenie	2	6
- staż	47	69
- prace społecznie użyteczne	6	13
- odmowa bez uzasadnionej przyczyny propozycji odpowiedniej pracy lub innej formy pomocy, w tym w ramach PAI	1	0
- niepotwierdzenie gotowości do pracy	34	66
- dobrowolna rezygnacja	37	38
- osiągnięcia wieku emerytalnego	7	8
- nabycia praw emerytalnych lub rentowych	2	1
- nabycia praw do świadczenia przedemerytalnego	0	1
- inne przyczyny	20	18

Bezrobotni z miasta Łomży stanowili 61,4% wszystkich zarejestrowanych osób w urzędzie i było ich 1889.

W omawianym miesiącu sprawozdawczym do urzędu wpłynęły 83 oferty pracy (rok temu - 244), w tym oferty pracy subsydiowanej stanowiły 53,0% (w marcu 2019 roku – 54,9%).

Zanotowany spadek bezrobocia związany jest m.in. z mniejszą liczbą rejestracji osób bezrobotnych i rozpoczęciem kierowania bezrobotnych na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu.

2. Wybrane kategorie bezrobotnych

Liczba bezrobotnych kobiet na koniec marca 2020 roku wyniosła 1639 osób i była niższa o 73 osoby w porównaniu do poprzedniego miesiąca i o 151 osób w porównaniu do analogicznego miesiąca 2019 roku. Bezrobotne kobiety stanowiły na koniec okresu sprawozdawczego 53,3% ogółu zarejestrowanych (53,3% na koniec I kwartału 2019 roku).

Liczba bezrobotnych uprawnionych do pobierania zasiłku dla bezrobotnych na koniec I kwartału 2020 roku wynosiła 502 osoby i była niższa o 88 osób w porównaniu do ubiegłego miesiąca 2020 roku. W porównaniu do analogicznego okresu 2019 roku (446 osób uprawnionych do zasiłku), odnotowano wzrost o 56 osób. Udział tej kategorii bezrobotnych wyniósł – 16,3% (13,3% na koniec marca ubiegłego roku).

Na koniec I kwartału 2020 roku liczba bezrobotnych mieszkających na wsi wynosiła 1055 osób i była niższa o 54 osoby w porównaniu do poprzedniego miesiąca, a w stosunku do marca ubiegłego roku niższa o 80 osób. Bezrobotni zamieszkali na wsi stanowili 34,3% ogółu zarejestrowanych w ewidencji urzędu (33,8% na koniec I kwartału 2019 roku). 163 osoby posiadały prawo

do zasiłku, co stanowiło 32,5% uprawnionych do prawa do zasiłku (na koniec analogicznego okresu roku ubiegłego odpowiednio 136 i 30,5%).

Osoby będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy stanowiły 83,3% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych (83,8% na koniec marca poprzedniego roku). Do 30 roku życia stanowiły 29,8% ogółu zarejestrowanych (29,9% na koniec I kwartału poprzedniego roku), powyżej 50 roku życia to 25,2% ogółu zarejestrowanych (26,5% na koniec marca 2019 roku). Do osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy zalicza się też długotrwale bezrobotnych, na koniec miesiąca sprawozdawczego było ich rejestrach PUP w Łomży 1408 osób, i stanowiły one 45,8% ogółu zarejestrowanych (48,5% na koniec analogicznego okresu ubiegłego roku). W porównaniu do poprzedniego miesiąca odnotowano spadek w tej grupie o 10 osób. W odniesieniu do ubiegłego roku w omawianej grupie odnotowano spadek o 221 osób.

iStopa bezrobocia

3. Stopa bezrobocia

Stopa bezrobocia na obszarze działania dla PUP w Łomży na koniec marca 2020 roku kształtowała się na poziomie 6,8%. Dla miasta Łomży stopa bezrobocia wyniosła 7,7% a dla Powiatu Łomżyńskiego – 5,7%. Wskaźnik obliczono na podstawie danych GUS o liczbie czynnych zawodowo ogółem (45,7 tys. osób, w tym miasto Łomża 24,7 tys., Powiat Łomżyński 21,0 tys.) dla obszaru PUP w Łomży, aktualnych na koniec lutego 2020 roku. Dla porównania stopa bezrobocia dla Polski na koniec lutego 2020 roku wyniosła 5,5%, a dla Województwa Podlaskiego - 7,2%. Oficjalne danych o stopie bezrobocia na koniec marca br. Główny Urząd Statystyczny opublikuje pod koniec kwietnia 2020 roku.

4. Zgłoszenia zwolnień

W miesiącu sprawozdawczym nie zanotowano zwolnień w ramach zwolnień grupowych.

**Sytuacja na lokalnym rynku pracy na obszarze działania PUP w Łomży
w końcu marca 2020 roku**

Wyszczególnienie	PUP	Miasto Łomża	Powiat Łomżyński	Udział Miasta Łomży w ogółem	Udział Powiatu Łomżyńskiego w ogółem	
Liczba bezrobotnych	3 076	1 889	1 187	61,4	38,6	
w tym z prawem do zasiłku	502	323	179	64,3	35,7	
Liczba kobiet	1 639	999	640	61,0	39,0	
Zwolnieni z przyczyn zakładów pracy	28	22	6	78,6	21,4	
Zamieszkali na wsi	1 055	0	1 055	0,0	100,0	
Osoby w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki	136	63	73	46,3	53,7	
Cudzoziemcy	33	30	3	90,9	9,1	
Bez kwalifikacji zawodowych	991	551	440	55,6	44,4	
Bez doświadczenia zawodowego	599	306	293	51,1	48,9	
Kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka	540	325	215	60,2	39,8	
Osoby będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy	2 562	1 570	992	61,3	38,7	
z tego	do 30 roku życia	917	453	464	49,4	50,6
	w tym: do 25 roku życia	414	182	232	44,0	56,0
	długotrwale bezrobotni	1 408	871	537	61,9	38,1
	powyżej 50 roku życia	776	542	234	69,8	30,2
	korzystające ze świadczeń z pomocy społecznej	54	37	17	68,5	31,5
	posiadające co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia	692	416	276	60,1	39,9

Wyszczególnienie		PUP	Miasto Łomża	Powiat Łomżyński	Udział Miasta Łomży w ogółem	Udział Powiatu Łomżyńskiego w ogółem
	posiadające co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia	1	1	0	100,0	0,0
	niepełnosprawni	231	165	66	71,4	28,6
Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej zgłoszone w miesiącu		83	60	23	72,3	27,7
w tym niewykorzystane		39	29	10	74,4	25,6
Podjęcia pracy ogółem		242	147	95	60,7	39,3
w tym praca subsydiowana		55	28	27	50,9	49,1
Osoby uprawnione do dodatków aktywizacyjnych		39	24	15	61,5	38,5
Osoby objęte Indywidualnym Planem Działania		3 808	2 355	1 453	61,8	38,2
Stopa bezrobocia w %		6,8*	7,7*	5,7*	-	-

* - wartości nie weryfikowane przez GUS

3. Sytuacja na rynku pracy osób w wieku do 30 roku życia

O tym, że najtrudniej na rynku pracy mają młodzi dopiero zaczynający karierę, mówi się od paru lat. Na całym świecie bezrobocie wśród ludzi młodych jest wyższe niż przeciętne. W pewnym sensie to normalne. Młodzi mają zwykle wsparcie rodziny, więc nie muszą intensywnie szukać pracy. Wolny czas poświęcają na podnoszenie kwalifikacji, poszukują lepszych ofert lub po prostu przedłużają sobie beztrudną młodość. Na dzień 31 grudnia 2019 roku „młode bezrobocie” wynosi ponad 24%.

Kształtowanie się liczby osób bezrobotnych, w tym osób bezrobotnych do 30 roku życia oraz wielkość stopy bezrobocia w Łomży w ostatnich latach przedstawia tabela Nr 4.

Tabela Nr 4

Liczba bezrobotnych i bezrobotnych do 30 roku życia oraz stopa bezrobocia w latach 2009 – 2019

Stan na koniec okresu

Rok	Liczba bezrobotnych w Łomży		Liczba bezrobotnych do 30 roku życia w Łomży		% udział bezrobotnych do 30 roku życia do ogółem bezrobotnych	Stopa bezrobocia w Łomży %
	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety		
2009	3 487	1 751	1 323	680	37,9	15,2
2010	3 653	1 873	1 389	750	38,0	15,8
2011	3 859	1 979	1 393	776	36,1	16,4
2012	3 976	1 959	1 339	711	33,7	16,8
2013	4 095	1 978	1 334	687	32,6	17,0
2014	3 751	1 806	1 163	582	31,0	15,6
2015	3 156	1 546	921	480	29,2	13,4
2016	2 878	1 432	783	432	27,2	12,2
2017	2 318	1 213	665	406	28,7	9,6
2018	2 062	1 099	514	314	24,9	8,6
2019	1 814	990	440	284	24,3	7,5

Źródło: Sprawozdania o rynku pracy MPiPS – 01 dot. miasta Łomża za grudzień 2009r., 2010r., 2011r., 2012r., 2013r., 2014r., 2015r., 2016r., 2017r., 2018r. i 2019r, obliczenia własne.

Ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy wyodrębniła i objęła dodatkowymi działaniami grupę osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Należą do niej m.in. bezrobotni do 30 roku życia. Liczba bezrobotnych do 30 roku życia zwiększała się do końca 2011 roku, następnie cały czas zmniejszała się, by na koniec 2019 roku osiągnąć wartość 440. W końcu 2018r. osoby do 30 roku życia z Łomży stanowiły 24,9% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych, a na koniec 2019r. – 24,3%.

Dokonując analizy sytuacji bezrobotnych kobiet należy stwierdzić, iż liczba zarejestrowanych kobiet ogółem także od 2009r. do 2012r. wzrastała, by od 2013r. zmniejszać swoją wartość. Natomiast udział bezrobotnych kobiet do 30 roku życia zwiększył się o 13,1 punktów procentowych z poziomu 51,4% na koniec 2009 roku do poziomu 64,5% na koniec 2019 roku w

omawianej grupie wiekowej. W końcu 2019 liczba bezrobotnych kobiet w wieku do 30 roku życia wynosi 284 osoby, co stanowi 28,7% ogółu bezrobotnych kobiet z Łomży.

W ostatnich latach prawie połowa populacji kobiet nie mogła znaleźć pracy. Paradoksalnie wykształcenie oczekujących na pracę kobiet jest wyższe niż mężczyzn i nie zależy to od miejsca zamieszkania. Składa się na to wiele przyczyn: mniejsza liczba zawodów wykonywanych przez kobiety, postrzeganie kobiet przez pracodawców w kategorii osób mniej dyspozycyjnych; czynniki kulturowe, przyzwalające na bezrobocie kobiet, jako „strażniczek domowego ogniska” czy obniżający się preferowany wiek kobiet – młode, o wysokich kwalifikacjach i dużym doświadczeniu. Należy jednak zwrócić uwagę, że bardzo istotną i znaczącą, wręcz determinującą, w wielu przypadkach przyczyną trudności kobiet w uzyskaniu zatrudnienia są programy socjalne: m.in. rządowy program 500+, który wpłynął bardzo negatywnie na aktywność zawodową kobiet. Wśród tej kategorii bezrobotnych utrwaliło się przekonanie, że bardziej oplaca się pobierać pieniądze z programu społecznego, niż podjąć zatrudnienie za minimalne wynagrodzenie.

Tabela Nr 5 przedstawia strukturę bezrobotnych wg czasu pozostawania bez pracy, wykształcenia i stażu pracy.

Tabela Nr 5

Struktura bezrobotnych do 30 roku życia wg czasu pozostawania bez pracy, wykształcenia i stażu pracy w latach 2015 – 2019

Opis	2015r.		2016r.		2017r.		2018r.		2019		
	Ogółem	do 30 roku życia	Ogółem	do 30 roku życia	Ogółem	do 30 roku życia	Ogółem	do 30 roku życia	Ogółem	do 30 roku życia	
Czas pozostawania bez pracy	do 1	305	103	253	88	270	103	270	73	207	70
	1 - 3	531	232	501	176	413	159	384	127	392	118
	3 - 6	454	172	477	157	362	126	365	100	302	82
	6 - 12	526	169	499	149	356	101	368	86	289	74
	12 - 24	494	124	483	128	392	86	282	77	305	62
	pow. 24	846	121	665	55	525	90	393	51	319	34
Wykształcenie	wyższe	546	259	532	197	454	171	397	140	172	107
	policealne i śr. zaw.	755	189	681	180	566	163	472	113	578	104
	średnie ogół.	334	180	330	174	273	130	279	131	385	109
	zasad. zaw.	739	114	635	88	476	74	443	52	311	53
	gimnaz. i poniżej	782	179	700	144	549	127	471	78	227	67
Staż pracy ogółem	do 1 roku	542	305	533	272	486	236	407	194	388	166
	1 - 5	709	236	693	231	578	209	549	180	481	161
	5 - 10	433	34	402	35	304	25	289	10	258	15
	10 - 20	472	0	424	1	306	0	299	0	267	0
	20 - 30	381	x	346	x	239	x	203	x	176	x
	pow. 30	141	x	111	x	83	x	75	x	59	x
	bez stażu	478	346	369	244	322	195	240	130	185	98
Ogółem	3 156	921	2 878	783	2 318	665	2062	514	1814	440	

Źródło: Sprawozdania o rynku pracy MPiPS – 01 Załącznik nr 1 dot. miasta Łomża za IV kwartał 2015r., 2016r., 2017r., 2018r. i 2019r.

Czas pozostawania bez pracy w przypadku osób do 30 roku życia jest zdecydowanie dłuższy niż dla bezrobotnych w pozostałych grupach wiekowych z wyjątkiem bezrobotnych do 50 roku życia. W liczbie bezrobotnych do 30 roku życia aż 38,7%, tj. 170 osób pozostaje bez pracy powyżej 6 miesięcy od momentu zarejestrowania się.

Z analiz przeprowadzonych wynika, iż w grupie bezrobotnych do 30 roku życia przeważają osoby, które nie posiadają doświadczenia zawodowego (22,3%), lub doświadczenie to jest niewielkie (do 5 lat pracy – 74,3%), niewystarczające lub nieadekwatne do potrzeb zgłaszanych przez pracodawców. Jest to bardzo niepokojące zjawisko, ponieważ ta część młodych mieszkańców naszego regionu swój start zawodowy rozpoczyna od statusu bezrobotnego.

Osoby poniżej 30 roku życia są zdecydowanie lepiej wykształcone niż pozostali bezrobotni. W końcu 2019r. wśród tej grupy wiekowej 15,2% posiadało zaledwie wykształcenie gimnazjalne lub poniżej, a kolejne 12,0% legitymowało się wykształceniem zasadniczym zawodowym, 24,8% - średnim ogólnokształcącym, 23,6% wykształceniem policealnym i średnim zawodowym. Na przeciwnym biegunie tej struktury znaleźli się bezrobotni z wykształceniem wyższym, których udział w ogólnej liczbie bezrobotnych w wieku poniżej 30 roku życia był największy, rzędu 24,4%. Z drugiej strony osoby w omawianej grupie wiekowej nie posiadają doświadczenia zawodowego. W populacji bezrobotnych poniżej 30 roku życia jest niemal 22,3% osób bez doświadczenia zawodowego, a kolejne 37,7% ma doświadczenie do 1 roku i 36,6% ma doświadczenie od 1 roku do 5 lat.

Ukończenie studiów wyższych nie stanowi gwarancji znalezienia zatrudnienia w Łomży. Niejednokrotnie okazuje się bowiem, że wiedza i umiejętności nabyte podczas studiów nie odpowiadają na wymagania i oczekiwania łomżyńskiego rynku pracy.

Trzeba stwierdzić, że polska szkoła dostarcza na rynek pracy absolwentów bez umiejętności praktycznych. Zmniejszająca się ilość zakładów pracy ogranicza szanse na odbycie praktyki zawodowej. Do tych trudności dochodzą tradycje rodzinne w zakresie kształcenia, miejsce zamieszkania i sytuacja materialna. Większą dozę optymizmu na znalezienie pracy wykazują absolwenci szkół wyższych; bardziej pesymistyczni są natomiast młodzi z terenów wiejskich. Mechanizmy, które mają pomóc w przewyciężaniu widma bezrobocia, niestety, nie przynoszą oczekiwanych rezultatów. Składa się na to wiele przyczyn, z których mentalność, stereotyp bezrobotnego i niezadowolający status ekonomiczny należą do najważniejszych. Niejakim optymizmem napawa fakt, że absolwenci coraz lepiej poznają mechanizmy działania rynku pracy i tym samym są bardziej skłonni do przekwalifikowania czy podwyższania dotychczasowego wykształcenia, upatrując w tym możliwości pozyskania pracy. Ponadto do osób młodych kierowane są programy finansowane z Europejskiego Funduszu Społecznego z Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, w ramach, których młody bezrobotny może odbyć staż zawodowy, podjąć pracę w ramach prac interwencyjnych, bonu na zasiedlenie lub rozpocząć działalność gospodarczą na własny rachunek, a przed skorzystaniem z tych form pomocy jest objęty pośrednictwem pracy i doradztwem zawodowym. Ponadto osoby do 30 roku życia objęte zostały Gwarancjami dla Młodzieży, w ramach, których urząd pracy ma obowiązek zapewnić im ofertę zatrudnienia, dalszego kształcenia, przyuczenia do zawodu lub stażu w okresie do 4 miesięcy od dnia rejestracji.

Według badań statystycznych w PUP w Łomży, liczby bieżących rejestracji (napływu) i wyłączeń (odpływu) z ewidencji, w ciągu lat 2015 - 2019 wykazują systematyczną tendencję malejącą. Tabela nr 6 przedstawia „napływ” i przyczyny „odpływu” z bezrobocia osób do 30 roku życia w latach 2015 – 2019 z Łomży.

Tabela Nr 6

„Napływ” i przyczyny „odpływu” z bezrobocia osób do 30 roku życia w latach 2015 – 2019r.

Wyszczególnienie		Osoby z Łomży do 30 roku życia					
		2015r.	2016r.	2017r.	2018r.	2019r.	
"Napływ"		1785	1580	1563	1361	1135	
"Odpływ"		2027	1718	1681	1512	1209	
z tego z przyczyn	podjęcia pracy od początku roku	1044	931	850	778	602	
	z tego	niesubsydiowanej	813	648	535	552	491
		subsydiowanej	231	283	315	226	111
	z tego	prac interwencyjnych	45	37	37	38	28
		robót publicznych	43	42	30	28	21
		podjęcia działalności gospodarczej	47	27	19	29	13
		podjęcia pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego	61	33	30	19	7
		podjęcia pracy poza miejscem zamieszkania w ramach bonu a zasiedlenie	20	35	44	52	24
		innych	15	109	155	60	18
		rozpoczęcia szkolenia	25	16	11	7	6
	rozpoczęcia stażu	207	168	166	123	94	
	rozpoczęcia pracy społecznie użytecznej	8	3	3	9	6	
	odmowy bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniej pracy lub innej formy pomocy, w tym w ramach PAI	18	21	46	37	18	
	nie potwierdzenia gotowości do pracy	345	261	286	313	234	
	dobrowolnej rezygnacji ze statusu bezrobotnego	169	152	177	118	119	
	podjęcia nauki	22	14	13	12	6	
	nabycia praw emerytalnych lub rentowych	1	3	3	2	2	
innych	188	149	126	113	122		

Źródło: MPiPS-01dot. miasta Łomża za lata 2015-2019.

Podstawowym powodem wyłączeń młodych ludzi z ewidencji bezrobotnych były podjęcia pracy, rozpoczęcia stażu oraz

nie potwierdzenie gotowości do pracy i dobrowolnej rezygnacji ze statusu bezrobotnego. Urząd w miarę swoich możliwości oferował młodym osobom pracę lub obejmował działaniami aktywizującymi w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój. Liczebność populacji beneficjentów tego programu jest uzależniona od wielkości środków finansowych, jakimi dysponuje w danym roku na aktywizację tej kategorii bezrobotnych oraz od wyboru realizowanych form wsparcia. Urząd pracy z roku na rok otrzymuje coraz mniejsze kwoty środków Funduszu Pracy na aktywne przeciwdziałanie bezrobociu, dlatego też zmniejsza się liczba osób bezrobotnych do 30 roku życia aktywizowanych w ramach aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu.

W 2018r. różnego rodzaju aktywnymi programami rynku pracy objętych zostało 365 bezrobotnych do 30 roku życia, co stanowiło 24,1% odpływu bezrobotnych w tym okresie, a w 2019r. objęto 217 młodych bezrobotnych, co stanowiło 17,9% odpływu bezrobotnych w tym okresie.

W ogólnej liczbie osób reaktywowanych zawodowo w ramach aktywnych form najwięcej osób młodych zostało skierowanych na staż.

W 2019 roku osoby do 30 roku życia mogły również skorzystać z innych aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu skierowanych wyłącznie do nich takich jak: bon szkoleniowy, bon stażowy, bon na zasiedlenie, bon zatrudnieniowy i refundacja kosztów wynagrodzenia i składek na ubezpieczenie społeczne osób do 30 roku życia.

Ciągle jednak relatywnie trudna sytuacja na miejskim rynku pracy motywuje także, co aktywniejsze jednostki do szukania szczęścia w innych zakątkach kraju, jak również za granicą. W efekcie liczba ludności Łomży nie zwiększa się. Oferty kształcenia zgłaszane przez działające w Łomży uczelnie nie zawsze idą w parze z faktycznym zapotrzebowaniem, dlatego też młodzi ludzie z tych terenów wyjeżdżają rozpoczynając studia w większych ośrodkach miejskich (Warszawa, Olsztyn, Białystok) i zwykle tam już zostają, a tylko nieliczni decydują się na powrót. Ponadto coraz więcej osób nie mając perspektyw na znalezienie pracy na terenie swego miejsca zamieszkania, ani też w sąsiednich powiatach, wyjeżdża za granicę – popularne kierunki to Anglia, Islandia, Irlandia, Niemcy, Belgia, Holandia, Norwegia.

Reasumując. Podstawowymi barierami w podjęciu zatrudnienia przez osoby do 30 roku życia z Łomży, według przeprowadzonych badań ankietowych i dokonanej analizy statystyk, są:

- niechęć pracodawców łomżyńskich do zatrudniania osób bez doświadczenia zawodowego;
- utrzymujące się niedopasowanie kwalifikacji młodych osób do potrzeb pracodawców, z uwzględnieniem zróżnicowania regionalnego, powodujące zasadnicze trudności na rynku pracy. System edukacji jest niedostosowany do potrzeb rynku pracy. Młodzi ludzie studiuja, zdobywając kwalifikacje, na które nie ma zapotrzebowania;
- niewystarczająca motywacja młodych ludzi do podejmowania działań i szukania pracy;
- zbyt wygórowane oczekiwania poszukujących pracy;
- blokada ścieżki awansu młodego pokolenia,
- niedostateczne umiejętności z zakresu autoprezentacji, profesjonalnego przygotowania dokumentów aplikacyjnych i prowadzenia rozmów kwalifikacyjnych,
- osoby bezrobotne do 30 roku życia trudności ze znalezieniem pracy widzą przede wszystkim w braku doświadczenia zawodowego (39,2%). Czynnikiem istotnym w ich przypadku są także: brak ofert pracy w swoim zawodzie (34%), sprawowanie opieki nad dzieckiem 18,6%,
- wciąż za mało elastyczne są przepisy kodeksu pracy, za wysokie podatki i składki obciążające koszty pracy. Wysokie koszty utrzymania małych firm (wysokie koszty wynajmu powierzchni biurowych i handlowych);
- niski poziom płac powodujący podejmowanie zatrudnienia w szarej strefie lub skutkujący nieaktywnością zawodową;
- zapewnione utrzymanie przez świadczenia społeczne lub dochody innych członków gospodarstw domowych;
- brak środków finansowych na rozpoczęcie pracy na własny rachunek lub niedostateczna ilość kapitałów własnych oraz wysokie koszty kredytów inwestycyjnych;
- brak środków finansowych na zakup rzeczy lub usługi ułatwiającej wdrożenie do pracy;

Skutki bezrobocia wśród osób do 30 roku życia, to:

- brak wiary w sens edukacji, możliwość stabilizacji życiowej, i przeświadczenie, że ich kwalifikacje, energia, siły są marnowane;
- utrzymujący się niski przyrost naturalny i problemy związane z systemem emerytalnym;
- zmniejszenie aktywności zawodowej kobiet w wyniku rządowego programu 500+, obserwuje się prymat zasiłku socjalnego, społecznego nad podjęciem pracy;
- migracje młodzieży, zarówno do większych ośrodków, poza województwo i zagranicę. Szczególnie niebezpiecznym zjawiskiem w kontekście planowanych inwestycji jest odpływ wykwalifikowanej i wykształconej kadry, który w konsekwencji pogłębia już istniejące dysproporcje w rozwoju regionu w stosunku do reszty kraju;
- pogorszenie standardu życia;
- problemy z zagospodarowaniem wolnego czasu;
- izolacja społeczna;
- ograniczenie lub zaniechanie uczestnictwa w życiu kulturalnym i politycznym;
- narastające często poczucie bezsilności;
- pozbawienie możliwości nabywania dóbr, które są symbolem statusu ekonomicznego młodego człowieka;
- wzrost przestępczości wśród młodych mieszkańców Łomży;
- zwiększenie się zjawisk niepożądanych (alkoholizm, narkomania, przestępczość, samobójstwa, kradzieże, rozwody itp.);
- duże koszty świadczeń socjalnych;

• praca w „szarej strefie” często pozostaje jedynym sposobem na utrzymanie siebie i rodziny na akceptowalnym poziomie materialnym.

Na podstawie badań ankietowych można stwierdzić, iż osoby bezrobotne do 30 roku życia oczekują od urzędu oferty pracy - 51,5% badanych, oferty pracy w wyuczonym zawodzie - 34%, dotacji na założenie działalności gospodarczej - 14,4%, stażu - 10,3%. Wśród tej grupy najczęściej osób zadeklarowało chęć dalszej nauki, aby podnieść swoją wartość na rynku pracy - 46,4%, duży odsetek dopuszcza też zmianę zawodu, aby zwiększyć swoje szanse na znalezienie pracy. Jako największą przeszkodę w podjęciu pracy wskazują brak doświadczenia zawodowego - 39,2%.

4. Bezrobocie wśród osób niepełnosprawnych na terenie miasta Łomża

Na łomżyńskim rynku pracy, w ciągu ostatnich lat, nastąpiła znaczna poprawa sytuacji osób niepełnosprawnych, na którą niewątpliwie wpływ miało duże zainteresowanie pracodawców zatrudnianiem osób niepełnosprawnych, które wynikało z otrzymywanego przez nich wsparcia. Zjawisko to odnotowano w całej Polsce.

Dane średnioroczne za 2018 r⁴. dla osób niepełnosprawnych w wieku produkcyjnym ogłoszone przez GUS kształtują się następująco:

- współczynnik aktywności zawodowej: 28,3%;
- wskaźnik zatrudnienia: 26,2%;
- stopa bezrobocia: 7,2%.

Od 2007 roku odnotowuje się znaczny wzrost współczynnika aktywności zawodowej i wskaźnika zatrudnienia osób niepełnosprawnych, szczególnie tych w wieku produkcyjnym. Podczas gdy w 2007 roku współczynnik aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych w wieku produkcyjnym wynosił 22,6%, w 2008 r. - 23,9%, w 2009 r. - 24,6%, to w 2010 roku wynosił 25,9%, a w 2011 wzrósł do 26,4%. Według najnowszych danych przeliczonych w oparciu o nowe bilanse ludności po Narodowym Spisie Powszechnym z 2011 r. i opartych o nową metodologię BAEL - w 2010 r. współczynnik aktywności zawodowej wynosił 25,7%, w 2011 wzrósł do 26,3%, w 2013 roku 27,3%, w 2014r. 27,1%, w 2015 r. 25,9%, w 2016 r. 26,8%, w 2017r. 28,9%, natomiast w 2018 r. zmalał do poziomu 28,3%. Udział pracujących wśród osób niepełnosprawnych w wieku produkcyjnym w roku 2018 osiągnął wartość 26,2% (w 2017 r. - 26,3%, w 2016r. - 23,7%, w 2015 r. - 22,5%, w 2014r. 22,8%, w 2013r. - 22,4%, w 2012 r. - 23,0%, w 2011 r. - 22,2%). Stopa bezrobocia wśród osób niepełnosprawnych w wieku produkcyjnym w 2018 r. zmniejszyła się o 2,1 punktów procentowych i wyniosła 7,2% (w 2017 r. wynosiła - 9,3%, w 2016r. - 11,6%, w 2015r. - 13,0%, w 2014r. -16,1% w 2013r. - 17,9%, w 2012 r. - 16,2%, w 2011 r. - 15,5%). W 2018 roku aktywnych zawodowo było 17,3% osób niepełnosprawnych w wieku 16 lat i więcej, a udział osób pracujących wśród osób niepełnosprawnych w wieku 16 lat i więcej w 2018 roku wynosił 16,2%, stopa bezrobocia 5,6%.

W Systemie Obsługi Dofinansowań i Refundacji (SODiR), prowadzonym przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, w końcu grudnia 2019 r. zarejestrowanych było łącznie 245,1 tys.⁵ osób niepełnosprawnych, w tym 145,4 tys. osób zatrudnionych na otwartym rynku pracy i 99,7 tys. osób pracujących w zakładach pracy chronionej. Udział pracowników zakładów pracy chronionej w stosunku do ogółu pracowników niepełnosprawnych, zarejestrowanych w SODiR jest nadal wysoki - w grudniu 2019 r. wynosił 40,7%, to wyraźnie zauważalna jest tendencja spadkowa tego udziału. Maleje liczba osób niepełnosprawnych zatrudnionych w zakładach pracy chronionej, a rośnie liczba niepełnosprawnych zatrudnionych na otwartym rynku pracy. Dla porównania w grudniu 2004 roku udział pracowników zakładów pracy chronionej w ogólnej liczbie pracowników niepełnosprawnych zarejestrowanych w SODiR wynosił 86%.

Udział osób niepełnosprawnych z Łomży, w ewidencji osób zarejestrowanych w PUP w grudniu 2019r. wynosił wśród bezrobotnych 9,3% (w Polsce 6,6%), zaś wśród poszukujących pracy - 39,0% (w Polsce - 41,8%).

W rejestrach Powiatowego Urzędu Pracy z terenu miasta Łomża na koniec 2017r. zarejestrowane były 169 (w tym 79 kobiet) osoby bezrobotne niepełnosprawne i 23 (w tym 8 kobiet) niepełnosprawnych poszukujących pracy i nie pozostających w zatrudnieniu. Liczba niepełnosprawnych do roku 2017 malała zarówno wśród kobiet, jak i mężczyzn. W 2018r. nastąpił wzrost liczby niepełnosprawnych, by znowu spaść na koniec 2019 roku.. Tabela Nr 7 przedstawia liczbę osób będących w ewidencji osób niepełnosprawnych i niepełnosprawnych poszukujących pracy z Łomży w latach 2016-2019.

**Tabela Nr 7 Osoby będące w ewidencji osób niepełnosprawnych z terenu miasta Łomża
Stan na koniec okresu**

Wyszczególnienie	2016r.				2017r.				2018r.				2019r.			
	Bezrobotni niepełnosp.		Niepełnosp . poszukuj. pracy i nie pozostaj. w zatrud.		Bezrobotni niepełnosp.		Niepełnosp . poszukuj. pracy i nie pozostaj. w zatrud.		Bezrobotni niepełnosp.		Niepełnosp . poszukuj. pracy i nie pozostaj. w zatrud.		Bezrobotni niepełnosp.		Niepełnosp . poszukuj. pracy i nie pozostaj. w zatrud.	
	O	K	O	K	O	K	O	K	O	K	O	K	O	K	O	K
Osoby będące w ewidencji osób	243	99	30	10	159	65	24	8	179	87	39	15	169	79	23	8

⁴ <http://www.niepelnosprawni.gov.pl/p.80,rynek-pracy>

<http://www.niepelnosprawni.gov.pl/p.83,sodir-ujron>, Dane DODIR stan na 04.03.2020

bezrobotnych																		
z tego	zarejestrowani po raz kolejny	225	94	22	6	149	61	16	3	170	83	31	10	160	76	19	6	
	w tym jako osoba niepełnosprawna	124	54	21	6	92	34	13	3	100	49	19	7	84	44	12	3	
	długotrwale	162	66	20	8	98	36	15	6	106	50	14	6	105	50	16	4	
	poprzednio pracujący	231	94	25	7	151	62	17	4	169	82	32	11	160	76	18	5	
	z tego	do momentu zarejestrowani a się	112	43	6	2	88	39	2	0	89	39	10	2	86	40	3	1
		w tym w zakładzie pracy chronionej	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	3	2	2	2	3	2	1	1	3	1	0	0	2	1	0	0
	bez kwalifikacji zawodowych	46	22	2	0	27	13	2	0	31	17	6	1	35	14	3	1	
	po stażu	10	4	5	1	4	0	3	2	3	1	4	1	4	1	3	1	
	po pracach interwencyjnych	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	
	po robotach publicznych	0	0	x	x	2	2	x	x	1	1	x	x	1	1	x	x	
	po szkoleniu	1	1	1	0	1	1	1	0	1	1	1	0	0	0	1	0	
	po pracach społecznie użytecznych	11	6	x	x	2	2	x	x	7	5	x	x	4	1	x	x	
	osoby w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki	3	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	
	pobierające świadczenie rentowe z tytułu niezdolności do pracy	0	0	19	7	0	0	12	4	0	0	16	5	0	0	11	4	
pobierające rentę socjalną	x	x	7	1	x	x	9	4	x	x	10	5	x	x	3	1		
samotnie wychowujące co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia	6	5	0	0	7	5	0	0	7	4	3	2	8	6	0	0		

Źródło: Sprawozdanie MRPiPS-07 dot. miasta Łomża za lata 2016-2019.

Wśród niepełnosprawnych osoby długotrwale bezrobotne stanowią 62,1% tj. o 2,9 punktów procentowych więcej niż na koniec 2018 roku. Najliczniejszą grupę stanowią bezrobotni niepełnosprawni poprzednio pracujący. Na koniec 2019r. było ich 151, co stanowi aż 94,7% wśród zarejestrowanych osób niepełnosprawnych, czyli o 0,3 punktu procentowego więcej niż na koniec 2018 roku..

Na podstawie analizy sytuacji bezrobotnych niepełnosprawnych według wieku należy stwierdzić, że największą populację tworzą bezrobotni w wieku 45-54. Jest to grupa licząca na koniec 2019r. 45 osób, w tym 21 kobiet, co stanowi 26,6% ogółu bezrobotnych niepełnosprawnych z Łomży (na koniec 2018 r. – 28,5%). Drugą najliczniejszą grupę stanowią osoby w wieku 55-59, licząca 42 osoby, w tym 28 kobiet, co stanowi 24,9% ogółu zarejestrowanych niepełnosprawnych z Łomży (26,3% na koniec 2018 roku).

Tabela Nr 8

Struktura osób niepełnosprawnych bezrobotnych i poszukujących pracy nie pozostających w zatrudnieniu wg wieku z Łomży

Stan na koniec okresu

Wyszczególnienie		2016r.				2017r.				2018r.				2019r.			
		Bezrobotni niepełnosp.		Niepełnosp. poszukuj. pracy i nie pozostaj. w zatrud.		Bezrobotni niepełnosp.		Niepełnosp. poszukuj. pracy i nie pozostaj. w zatrud.		Bezrobotni niepełnosp.		Niepełnosp. poszukuj. pracy i nie pozostaj. w zatrud.		Bezrobotni niepełnosp.		Niepełnosp. poszukuj. pracy i nie pozostaj. w zatrud.	
		O	K	O	K	O	K	O	K	O	K	O	K	O	K	O	K
Osoby będące w ewidencji osób bezrobotnych		243	99	30	10	159	65	24	8	179	87	39	15	169	79	23	8
Wiek	18-24	5	1	1	0	3	2	0	0	2	1	0	0	4	4	0	0
	25-34	23	7	7	2	13	6	7	4	19	10	7	3	19	5	4	3
	35-44	42	22	8	5	32	13	7	2	36	22	9	4	33	21	5	2
	45-54	59	26	6	3	44	23	3	1	51	23	8	4	45	21	4	0
	55-59	69	38	5	0	40	21	3	1	47	31	9	4	42	28	4	1
	60 i więcej lat	45	5	3	0	27	0	4	0	24	0	6	0	26	0	6	2

Źródło: Sprawozdanie MPiPS-07 dot. miasta Łomża za lata 2016-2019r

W latach 2016 – 2019 najliczniejszą grupę stanowili bezrobotni niepełnosprawni z wykształceniem podstawowym i niepełnym podstawowym oraz zasadniczym zawodowym. Na koniec 2019r. było ich razem 96 osób. Stanowili oni 56,8% omawianej kategorii bezrobotnych (na koniec 2018 roku – 55,3%).

Z analizy powyższej struktury wynika, że 56,8% zarejestrowanych bezrobotnych niepełnosprawnych posiada wykształcenie poniżej średniego. Z wykształceniem wyższym zarejestrowanych było tylko 15 osób bezrobotnych i 4 osoby poszukujące pracy i nie pozostające w zatrudnieniu.

Tabela Nr 9

Struktura wg wykształcenia osób niepełnosprawnych bezrobotnych i poszukujących pracy nie pozostających w zatrudnieniu z Łomży

Stan na koniec okresu

Wyszczególnienie		2016r.		2017r.		2018r.		2019r.	
		Bezrobotni niepełnosp.	Niepełnosp. poszukuj. pracy i nie pozostaj. w zatrud.	Bezrobotni niepełnosp.	Niepełnosp. poszukuj. pracy i nie pozostaj. w zatrud.	Bezrobotni niepełnosp.	Niepełnosp. poszukuj. pracy i nie pozostaj. w zatrud.	Bezrobotni niepełnosp.	Niepełnosp. poszukuj. pracy i nie pozostaj. w zatrud.
Osoby będące w ewidencji		243	30	159	24	179	39	169	23
Wykształcenie	Wyższe	20	6	16	6	18	9	15	4
	Policealne i średnie zawodowe	57	10	40	5	51	6	50	5
	w tym specjalne	0	0	0	0	0	0	0	0
	Średnie ogólnokształcące	16	1	10	3	11	3	8	1
	w tym specjalne	0	0	0	1	0	0	0	0
	Zasadnicze zawodowe	76	6	56	8	54	13	49	7
	w tym specjalne	4	0	3	0	6	0	4	0
	Gimnazjalne	2	0	2	0	2	0	3	0
	w tym specjalne	0	0	0	0	0	0	0	0
	Podstawowe i podstawowe nieukończone	72	7	35	2	43	8	44	6
	w tym specjalne	5	1	5	0	5	0	5	0

Źródło: Sprawozdanie MRPiPS-07 dot. miasta Łomża za lata 2016- 2019

Generalizując należy stwierdzić, że poziom wykształcenia osób niepełnosprawnych z Łomży zarejestrowanych w Urzędzie jest na dość niskim poziomie. Niski poziom wykształcenia dodatkowo, obok uwarunkowań zdrowotnych, ogranicza istotnie możliwości skutecznej aktywizacji zawodowej tej grupy.

Tabela Nr 10

Struktura wg stopnia niepełnosprawności osób niepełnosprawnych bezrobotnych i poszukujących pracy nie pozostających w zatrudnieniu z Łomży

Stan na koniec okresu

Wyszczególnienie		2016r.		2017r.		2018r.		2019	
		Bezrobotni niepełnosp.	Niepełnosp. poszukuj. pracy i nie pozostaj. w zatrud.	Bezrobotni niepełnosp.	Niepełnosp. poszukuj. pracy i nie pozostaj. w zatrud.	Bezrobotni niepełnosp.	Niepełnosp. poszukuj. pracy i nie pozostaj. w zatrud.	Bezrobotni niepełnosp.	Niepełnosp. poszukuj. pracy i nie pozostaj. w zatrud.
Osoby będące w ewidencji		243	30	159	24	179	39	169	23
Stopień niepełnosp.	znaczny	1	4	2	4	5	3	8	4
	umiarkowany	34	22	45	17	32	31	33	17
	lekki	208	4	112	3	142	5	128	2
Rodzaj niepełnosprawności	Upośledzenie umysłowe	1	0	2	0	2	0	2	0
	Choroby psychiczne	44	5	18	6	32	5	25	3
	Zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu	16	4	10	5	10	7	8	3
	Choroby narządu wzroku	15	1	14	1	18	1	12	2
	Upośledzenia narządu ruchu	94	8	69	7	70	12	70	5
	Epilepsja	5	3	4	1	5	2	6	1
	Choroby układu oddechowego i układu krążenia	23	3	12	1	15	4	9	3
	Choroby układu pokarmowego	2	0	1	0	1	0	3	0
	Choroby układu moczowo-płciowego	7	1	4	0	3	2	3	1
	Choroby neurologiczne	13	1	9	2	9	4	14	3
	Inne	23	4	16	1	14	2	17	2
	Nieustalony	0	1	0	0	0	0	0	0

Źródło: Sprawozdanie MRPiPS-07 dot. miasta Łomża za lata 2016 - 2019

Wśród niepełnosprawnych zarejestrowanych w urzędzie pracy w Łomży w latach 2016 - 2019 najczęściej osób posiadało stopień niepełnosprawności lekki. Na koniec 2019r. takich osób było 128. Grupa ta stanowiła 75,7% omawianej kategorii (79,3% na koniec 2018r.) Natomiast wśród niepełnosprawnych poszukujących pracy najczęściej osób posiadało umiarkowany stopień niepełnosprawności. Na koniec 2019r. takich osób było 17, czyli 73,9% (79,5% na koniec 2018r.). Rodzaj niepełnosprawności to: upośledzenie umysłowe, choroby psychiczne, neurologiczne, zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu, wzroku, upośledzenia narządu ruchu, epilepsja, choroby układu oddechowego, układu pokarmowego, układu moczowo-płciowego.

Tak duży udział osób z lekkim stopniem niepełnosprawności jest szansą dla tej kategorii zarejestrowanych na skuteczną aktywizację zawodową pod warunkiem określenia właściwych kierunków kształcenia bądź przekwalifikowania. Istotne jest również skorelowanie oczekiwań osób niepełnosprawnych i preferencji pracodawców skłonnych zatrudniać osoby niepełnosprawne.

Tabela Nr 11

Struktura wg stażu pracy i czasu pozostawania bez pracy osób niepełnosprawnych i poszukujących pracy nie pozostających w zatrudnieniu z Łomży

Stan na koniec okresu

Wyszczególnienie		2016r.		2017r.		2018r.		2019r.	
		Bezrobotni niepełnosp.	Niepełnosp. poszukuj. pracy i nie pozostaj. w zatrud.	Bezrobotni niepełnosp.	Niepełnosp. poszukuj. pracy i nie pozostaj. w zatrud.	Bezrobotni niepełnosp.	Niepełnosp. poszukuj. pracy i nie pozostaj. w zatrud.	Bezrobotni niepełnosp.	Niepełnosp. poszukuj. pracy i nie pozostaj. w zatrud.

Osoby będące w ewidencji		243	30	159	24	179	39	169	23
Staż pracy ogółem	do 1 roku	24	6	18	3	19	3	20	3
	1-5	38	4	26	3	37	6	34	3
	5-10	34	5	21	3	25	5	19	3
	10-20	49	5	37	6	38	14	46	7
	20-30	67	5	35	2	41	4	33	2
	30 i więcej lat	19	0	14	0	9	0	8	0
	bez stażu	12	5	8	7	10	7	9	5
Wg czasu pozostawania bez pracy	do 1 miesiąca	19	2	18	0	24	3	14	0
	1-3	33	4	16	7	26	7	36	5
	3-6	30	1	21	2	29	2	27	1
	6-12	48	3	22	0	39	13	20	1
	12-24	36	5	32	1	18	3	34	7
	pow. 24 miesięcy	77	15	50	14	43	11	38	9

Źródło: Sprawozdanie MRPiPS-07 dot. miasta Łomża za lata 2016-2019

W latach 2016-2019 najliczniejszą grupę tworzyli bezrobotni niepełnosprawni posiadający staż pracy 10-20 lat i 20-30 lat. Na koniec 2019r. grupa ta łącznie liczyła 79 osób i stanowiła 46,7% omawianej kategorii bezrobotnych (44,1% na koniec 2018r.). Drugą, co do liczebności jest grupa posiadająca staż pracy od 1 do 5 lat – 34 osoby (20,1%).

Najliczniejszą grupą bezrobotnych niepełnosprawnych wg czasu pozostawania bez pracy w latach 2016 - 2019 byli oczekujący na zatrudnienie powyżej 24 miesięcy. Na koniec omawianego okresu jej liczebność wynosiła 38 osób i stanowiła 22,5% omawianej populacji bezrobotnych (na koniec 2018r. – 24,0%).

W ciągu 2019 roku do Powiatowego Urzędu Pracy w Łomży zgłosiło się 279 bezrobotnych (w tym 118 kobiet) z terenu miasta Łomża. „Odpyły” bezrobotnych z ewidencji urzędu pracy wyniósł 292 osoby był wyższy od „napływu” o 13 osób. Główne przyczyny „odpyły” z bezrobocia przedstawiono w Tabeli Nr 12.

Tabela Nr 12

„Napływy” i „odpyły” osób niepełnosprawnych i poszukujących pracy nie pozostających w zatrudnieniu z Łomży
Stan w okresie

Wyszczególnienie	2016r.				2017r.				2018r.				2019 r.				
	Bezrobotni niepełnosp.		Niepełnosp. poszukuj. pracy i nie pozostaj. w zatrud.		Bezrobotni niepełnosp.		Niepełnosp. poszukuj. pracy i nie pozostaj. w zatrud.		Bezrobotni niepełnosp.		Niepełnosp. poszukuj. pracy i nie pozostaj. w zatrud.		Bezrobotni niepełnosp.		Niepełnosp. poszukuj. pracy i nie pozostaj. w zatrud.		
	O	K	O	K	O	K	O	K	O	K	O	K	O	K	O	K	
Osoby włączone do ewidencji osób bezrobotnych	334	145	26	5	285	118	22	6	316	140	51	21	279	118	24	11	
Osoby wyłączone z ewidencji osób bezrobotnych	371	177	45	14	364	152	31	10	302	121	40	16	292	125	45	21	
z tego	podjęcie pracy	157	63	0	0	159	52	1	0	156	69	0	0	152	70	0	
	z tego																
	praca subsydiowana	43	21	0	0	38	11	1	0	35	11	0	0	36	15	0	0
	praca niesubsydiowana	114	42	0	0	121	41	0	0	121	58	0	0	116	55	0	0
	rozpoczęcie szkolenia	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0
	rozpoczęcie stażu	13	5	4	0	18	12	4	1	6	2	3	1	7	2	4	2
	rozpoczęcie pracy społecznie użytecznej	15	8	x	x	19	5	x	x	11	5	x	x	7	4	x	x
podjęcie nauki	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
odmowa bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniej pracy lub innej formy pomocy	0	0	x	x	4	1	x	x	2	1	x	x	0	0	x	x	

rezygnacja lub niepotwierdzenie gotowości do pracy	47	25	31	11	44	20	17	5	46	16	27	9	46	20	32	17
utrata statusu osoby niepełnosprawnej	78	44	5	1	52	27	4	1	30	10	4	3	35	15	6	1
inne	60	31	5	2	67	35	5	3	50	18	6	3	45	14	3	1

Źródło: Sprawozdanie MRPiPS-07 dot. miasta Łomża za lata 2016 - 2019.

Podstawowym powodem wyłączeń niepełnosprawnych z ewidencji bezrobotnych były podjęcia pracy oraz nie potwierdzenie gotowości do pracy. Urząd w miarę swoich możliwości oferował tym osobom pracę lub obejmował działaniami aktywizującymi. W 2019r. różnego rodzaju aktywnymi programami rynku pracy objętych zostało 50 bezrobotnych niepełnosprawnych, co stanowiło 17,1% odpływu niepełnosprawnych bezrobotnych w tym okresie. W związku ze zmieniającą się strukturą zarejestrowanych w urzędach pracy bezrobotnych systematycznie zmniejsza się liczba aktywizowanych osób niepełnosprawnych.

W 2019r. pracodawcy zgłosili do Urzędu 74 oferty pracy dla osób niepełnosprawnych z Łomży. Wśród tej liczby 28,4% ofert (21) stanowiły oferty pracy subsydiowanej.

Tabela Nr 13

Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej

Stan w okresie

Wyszczególnienie		2016r.	2017r.	2018r.	2019r.
Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej		122	84	104	74
ogółem z tego z	staże	12	14	7	5
	przygotowanie zawodowe dorosłych	0	0	0	0
	prace społecznie użyteczne	0	0	0	0
	dla osób w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki	0	0	0	0
	subsydiowanej	28	32	26	21
	z sektora publicznego	4	4	3	2
	sezonowej	31	3	0	0

Źródło: Sprawozdanie MRPiPS-07 dot. miasta Łomża za lata 2016- 2019r.

Na podstawie analizy zgłoszonych ofert pracy można wysunąć wniosek, iż pracodawcy zgłaszając oferty pracy dla osób niepełnosprawnych tak naprawdę oczekują, żeby to była osoba w pełni sprawna, ale mająca stopień niepełnosprawności.

Reasumując. Istnieje szereg barier, które niekorzystnie wpływają na liczbę pracujących niepełnosprawnych w Łomży. Większość ma charakter systemowy. Przykładem może być niejasność i zmienność przepisów prawa, czy nieefektywny i nieadekwatny system kształcenia. Z drugiej strony mamy jednak do czynienia z barierami o charakterze jednostkowym takimi jak np. postawa wobec pracy, czy stereotypowe postrzeganie miejsca osób niepełnosprawnych w społeczeństwie, w tym również na rynku pracy.

Jest też druga strona medalu, o której w tym miejscu należy wspomnieć. To wykształcenie. Osoby niepełnosprawne wbrew tendencjom rynkowym i edukacyjnym, coraz częściej wybierają zasadnicze szkoły zawodowe. Decyzje o wyborze konkretnej ścieżki kształcenia są przypadkowe, podporządkowane ofercie edukacyjnej (która jest zdecydowanie zbyt wąska), a nie możliwościom i zainteresowaniom.

Jednym z problemów, który składa się na ogólnie złą sytuację osób niepełnosprawnych na łomżyńskim rynku pracy jest typowe dla zdecydowanej większości zatrzymanie się ścieżki edukacyjnej na poziomie edukacji szkolnej. Osoby niepełnosprawne, w szczególności bierne zawodowo niezmiernie rzadko korzystają z form kształcenia ustawicznego. Z drugiej strony szkolenia te są bardzo często niedostosowane (np. bariery infrastrukturalne, brak dojazdu) do potrzeb osób niepełnosprawnych.

5. Podejmowane działania w zakresie przeciwdziałania bezrobociu.

W 2019 roku realizowano wszystkie działania przewidziane ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, zmierzające do ograniczenia zjawiska bezrobocia i towarzyszących mu negatywnych skutków społecznych.

Zgodnie z art. 9 ust. 1 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2019 r., poz. 1482 z późn. zm.) do zadań samorządu powiatu w zakresie polityki rynku pracy należy między innymi udzielanie pomocy bezrobotnym i poszukującym pracy w znalezieniu pracy, a także pracodawcom w pozyskiwaniu pracowników przez pośrednictwo pracy i poradnictwo zawodowe. Dotyczy to również osób niepełnosprawnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy jako bezrobotne lub poszukujące pracy. Osoby takie mają prawo do korzystania ze wszystkich usług i instrumentów rynku pracy na zasadach określonych w przepisach ustawy o promocji zatrudnienia.

Powiatowy Urząd Pracy w Łomży, realizując swoje zadania ustawowe związane z ograniczaniem i przeciwdziałaniem bezrobociu, czynnie włącza się w rozwiązywanie problemów społecznych związanych z bezrobociem ze szczególnym uwzględnieniem osób młodych i niepełnosprawnych. Struktura dotychczasowych celów polityki przeciwdziałania bezrobociu i jego negatywnym skutkom była złożona i obejmowała i obejmuje łagodzenie skutków bezrobocia przez czasową aktywizację tych bezrobotnych w ramach aktywnych programów rynku pracy, tj.:

- roboty publiczne,
- prace interwencyjne,
- staże,
- szkolenia i przekwalifikowanie bezrobotnych,
- prace społecznie użyteczne,
- refundację wyposażenia /doposażenia stanowiska pracy,
- dotacje na podjęcie działalności gospodarczej,
- doradztwo zawodowe i pośrednictwo pracy.

W 2019 roku PUP w Łomży przyznano mniejsze środki na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu niż w 2018 roku.

Tabela Nr 14 Otrzymane środki z Funduszu Pracy i EFS

Lp.	Rok	Programy na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej		
		Fundusz Pracy	EFS	Razem
1.	2016r.	12 344 059,00	3 484 541,00	15 828 600,00
2.	2017r.	12 099 147,00	3 341 353,00	15 440 500,00
3.	2018 r.	11 107 827,00	3 582 273,00	14 690 100,00
4.	2019r.	3 373 742,00	3 548 358,00	6 922 100,00

W 2019r. budżet na aktywne formy Urzędu zmniejszył się o 52,9% w porównaniu do poprzedniego roku. W 2019 roku PUP w Łomży otrzymał na realizację zadań na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej kwotę 6 922 100,00 zł, na którą składały się następujące środki:

- 2 755 042,00 zł – z Funduszu Pracy – tzw. algorytmu,
- 3 548 358,00 zł – z Europejskiego Funduszu Społecznego na w tym na RPO WP 2014-2020 1 546 391,00 zł i na PO WER – 2 001.967,00 zł,
- 618 700,00 zł – z rezerwy Ministra na realizację programów konkursowych związanych z aktywizacją bezrobotnych: „Staż ARiMR 2019”, „Zielono mi”, „Gotowi na zatrudnienie” i „Wspieramy”.

W ramach otrzymanych środków Powiatowy Urząd Pracy w Łomży skierował w 2019 roku łącznie 802 bezrobotnych na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu.

Ponadto Urząd otrzymał kwotę 550.100,00 zł na Krajowy Fundusz Szkoleniowy.

Tabela nr 15 przedstawia liczbę skierowanych osób i wydatki na poszczególne faktywne formy przeciwdziałania bezrobociu.

Tabela Nr 15

Liczba skierowanych osób i wydatki Funduszu Pracy na poszczególne formy przeciwdziałania bezrobociu w 2019 roku

Kategoria wydatków	Liczba wyłączonych osób wg sprawozdania MPiPS-01	Limit ogółem	Wydatkowano wg MPiPS-02	% wykonania
Szkolenia w tym bon szkoleniowy	13	47 000,00	46 456,00	98,843
Jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej	50	1 000 000,00	1 000 000,00	100,000
Refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia	52*	520 000,00	520 000,00	100,000
Prace interwencyjne	137	776 203,00	749 182,30	96,519
Roboty publiczne	137	1 649 082,00	1 640 200,78	99,461
Staże w tym bon stażowy	270	1 922 715,00	1 913 416,38	99,516
Prace społecznie - użyteczne	95	61 130,00	57 289,92	93,718
Refundacja kosztów wynagrodzenia do spółdzielni socjalnych	-	27 000,00	27 000,00	100,000

Dofinansowanie wynagrodzenia powyżej 50 roku życia	-	8 870,00	8 866,67	99,962
Bon na zasiedlenie	48	360 000,00	358 166,58	99,491
Krajowy Fundusz Szkoleniowy	-	550 100,00	549 998,71	99,982
Razem	802	8 126 600,00	8 074 857,60	99,363

Zródło: Sprawozdania MRPiPS-01 oraz finansowe MRPiPS – 02 za grudzień 2019r., obliczenia własne.

*Na wyposażenie doposażenie stanowiska pracy zawarto umowy z pracodawcami na utworzenie 22 miejsc pracy.

Powyższe środki dotyczą działalności Powiatowego Urzędu Pracy w Łomży na całym obszarze jego działania. Nie prowadzi się oddzielnych rejestrów wydatków w rozbiu na obsługiwane powiaty.

Wsparcie ze środków Krajowego Funduszu Szkoleniowego otrzymało 609 osób (pracownicy i pracodawcy).

Tabela Nr 16 przedstawia uczestnictwo w aktywnych programach rynku pracy w 2019r. i osiągnięte rezultaty.

Tabela Nr 16

Uczestnictwo w aktywnych programach rynku pracy w 2019r. i osiągnięte rezultaty

Wyszczególnienie		Ogółem		
		PUP	Łomża	Powiat Łomżyński
Bezrobotni zarejestrowani ogółem w okresie sprawozdawczym		4920	2951	1969
Bezrobotni ogółem, którzy podjęli pracę w okresie sprawozdawczym za pośrednictwem PUP		2805	1718	1087
Efektywność %		82,92	84,64	80,72
w tym osoby, które	rozpoczęły szkolenie	13	10	3
	ukończyły szkolenie	14	10	4
	podjęły pracę w trakcie lub po ukończeniu szkolenia	12	8	4
	efektywność %	85,71	80,00	100,00
	rozpoczęły staż	270	148	122
	ukończyły staż	238	129	109
	podjęły pracę w trakcie lub po ukończeniu stażu	204	109	95
	efektywność %	85,71	84,50	87,16
	rozpoczęły prace interwencyjne	137	84	53
	ukończyły prace interwencyjne	183	109	74
	podjęły pracę w trakcie lub po pracach interwencyjnych	165	101	64
	efektywność %	90,16	92,66	86,49
	rozpoczęły roboty publiczne	137	56	81
	ukończyły roboty publiczne	122	49	73
	podjęły pracę w trakcie lub po robotach publicznych	119	48	71
	efektywność %	97,54	97,96	97,26
	rozpoczęły prace społecznie użyteczne	95	41	54
	ukończyły prace społecznie użyteczne	90	38	52
	podjęły pracę w trakcie lub po ukończeniu prac społecznie użytecznych	19	7	12
	efektywność %	21,11	18,42	23,08
skorzystały z porad indywidualnych	204	131	73	
podjęły pracę po skorzystaniu z porad indywidualnych	177	114	63	
efektywność %	86,76	87,02	86,30	
zostały skierowane w ramach refundacji kosztów zatrudnienia	52	29	23	

bezrobotnego			
zakończyli zatrudnienie w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego	91	54	37
pracowały 3 miesiące po zakończeniu umowy	74	46	28
efektywność %	81,32	85,19	75,68
otrzymały środki na podjęcie działalności gospodarczej	50	30	20
zakończyli określony w umowie okres prowadzenia działalności gospodarczej	77	53	24
prowadziły działalność gospodarczą 3 miesiące po zakończeniu umowy	75	52	23
efektywność %	97,49	98,11	95,83

Źródło: Załącznik nr 6 do sprawozdania MRPiPS-01 za 2019r., obliczenia własne.

Na 2020 rok PUP w Łomży otrzymał na realizację programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej środki Funduszu Pracy w kwocie 5.862.900,00 zł, w tym na RPO WP 2014-2020 – 1.989.255,43 zł i na PO WER – 2.314.817,63 zł. Tabele Nr 17 - 19 zawierają propozycje rozdysponowania tych środków w podziale na algorytm Funduszu Pracy, PO WER i RPO WP.

Tabela Nr 17

Propozycja podziału środków Funduszu Pracy na 2020 r. - (algorytm)

Lp.	Usługi i instrumenty rynku pracy	Zobowiązania z 2019r.	Limit do podziału w 2020 r.	Limit ogółem / 3+4/	Przewidywana l. os. objętych aktyw. w 2020r.
1.	Szkolenia, w tym: umowy trójstronne, badania lekarskie, koszty dojazdu, finansowanie studiów podyplomowych, bon szkoleniowy	-	65.000	65.000	16
2.	Staże, w tym badania lekarskie i koszty dojazdu	67.600	80.000	147.600	10
3.	Prace interwencyjne	98.400	70.000	168.400	11
4.	Roboty publiczne	204.800	810.794,94	1.015.594,94	47
5.	Refundacja kosztów wyposażenia /wyposażenia st. pracy	-	60.000	60.000	3
6.	Dofinansowanie działalności gospodarczej	-	40.000	40.000	2
7.	Prace społecznie użyteczne	2.232	60.000	62.232	30
RAZEM		373.032	1.185.794,94	1.558.826,94	119

Tabela Nr 18

Propozycja podziału środków z POWER na 2020 r.

Lp.	Usługi i instrumenty rynku pracy	Limit ogółem w zł	Przewidywana liczba osób objętych aktyw. w 2020 r.
1.	Staże, w tym badania lekarskie i koszty dojazdu	796.800,00	100
2.	Prace interwencyjne	332.455,43	55
3.	Dofinansowanie działalności gospodarczej	440.000,00	22
4.	Bon na zasiedlenie	420.000,00	21
Razem		1.989.255,43	198

Tabela Nr 19

Propozycja podziału środków z RPO WP na 2020 r.

Lp.	Usługi i instrumenty rynku pracy	Limit ogółem w zł	Przewidywana liczba osób objętych aktyw. w 2020 r.
1.	Staże, w tym badania lekarskie i koszty dojazdu	1.195.200,00	150
2.	Prace interwencyjne	304.617,63	50
3.	Dofinansowanie działalności gospodarczej	440.000,00	22
4.	Refundacja kosztów doposażenia /wyposażenia	375.000,00	50
Razem		2.314.817,63	272

Łącznie PUP za otrzymane środki Funduszu Pracy zamierza zaktywizować 589 osób bezrobotnych.

W trakcie roku budżetowego PUP w Łomży może składać do Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej wnioski o dodatkowe środki Funduszu Pracy z rezerwy Ministra, ale nie można przewidzieć ile środków Urząd otrzyma. W dniu 6 kwietnia 2020 roku Starosta Łomżyński złożył wniosek do Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej na podstawie art. 31q ust. 6, w związku z art. 31q ust. 2 i 4 ustawy z dnia 2 marca 2020 roku o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. poz. 374 z późn. zm.) wystąpił o przyznanie 13.238,5 tys. zł.

Decyzją Nr DF-1.4020.10.2.2020.AŁ/MZ z dnia 9 kwietnia 2020 roku Minister Rodziny Pracy i Polityki Społecznej na podstawie art. 31q ust. 5 – 6 ustawy z dnia 2 marca 2020 roku o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. poz. 374 z późn. zm.), zawiadomił, że ustalona została z rezerwy ministra właściwego ds. pracy, na wniosek Starosty Powiatu zaopiniowany przez Marszałka Województwa Podlaskiego, kwota dodatkowych środków Funduszu Pracy na finansowanie przez Powiatowy Urząd Pracy w Łomży w 2020 roku zadań określonych w art. 15 zzb – 15zze ww. ustawy, w wysokości 13.238,5 tys. zł. Zadania o których mowa w art. 15zzb, 15zcc i 15 zze ww. ustawy należy realizować w ramach projektów współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS), o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 26a ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2019 roku poz. 1482 z późn. zm.) do wyczerpania kwot ustalonych przez Marszałka Województwa. Art. 15zzb dot. dofinansowania części kosztów wynagrodzeń pracowników dla mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców, art. 15zcc dot. dofinansowania części kosztów prowadzenia działalności gospodarczej dla przedsiębiorców samozatrudnionych, art. 15zdd dot. pożyczek dla mikroprzedsiębiorców (5.000,00 zł) a art. 15zze dot. dofinansowania wynagrodzeń oraz składek ze środków Funduszu Pracy.

Pismem RP.431.3.2020 z dnia 14 kwietnia 2020 roku Dyrektor PUP w Łomży poinformował, iż podział przyznaných dodatkowych środków FP na realizację projektów współfinansowanych z EFS w powiecie łomżyńskim przedstawia się następująco:

- na realizację projektów współfinansowanych z EFS ogółem: 10.738.500,00 zł, w tym:
 - a) na priorytet inwestycyjny 8i (RPO) kwota 6.625.500,00 zł, z czego
 - kwota w części EFS wynosi 5.631.675,00 zł,
 - kwota w części wkładu krajowego wynosi 998.825,00 zł;
 - b) na priorytet inwestycyjny 8.ii (POWER) kwota 4.113.000,00 zł, z czego:
 - kwota w części EFS wynosi 3.466.436,00 zł,
 - kwota w części wkładu krajowego wynosi 646.564,00 zł.

Na dzień 14 kwietnia 2020 roku do PUP w Łomży wpłynęło 288 wniosków o udzielenie pożyczki na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorcy (art. 15 zzd), w tym 160 w wersji papierowej. Rozpatrzono łącznie 20 wniosków, wszystkie pozytywnie. Wyplacono pożyczki na kwotę 100.000,00 zł.

W dniu 14 kwietnia 2020 roku PUP w Łomży w Łomży ogłosił nabór wniosków o:

"Dofinansowanie części kosztów wynagrodzeń pracowników oraz należnych od tych wynagrodzeń składek na ubezpieczenia społeczne w przypadku spadku obrotów gospodarczych w następstwie wystąpienia COVID-19".

Wsparcie dotyczy:

1. Dofinansowania części kosztów wynagrodzeń pracowników oraz należnych od tych wynagrodzeń składek na ubezpieczenia społeczne dla mikroprzedsiębiorcy, małego i średniego przedsiębiorcy /art.15 zzb.
2. Dofinansowania części kosztów prowadzenia działalności gospodarczej przedsiębiorcy będącemu osobą fizyczną, niezatrudniającą pracowników /art. 15zcc/.
3. Dofinansowania części kosztów wynagrodzeń pracowników zatrudnionych przez organizacje pozarządowe oraz należnych od tych wynagrodzeń składek na ubezpieczenia społeczne/ art. 15 zze/.

Wymienione instrumenty będą finansowane wyłącznie ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020 (dotyczy wynagrodzeń pracowników w wieku 30 lat i więcej) oraz ze środków Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój (dotyczy pracowników poniżej 30 roku życia).
Nabór wniosków w tej edycji zakończy się w dniu 30 kwietnia 2020r.

6. Krajowy Fundusz Szkoleniowy

Krajowy Fundusz Szkoleniowy stanowi wydzieloną część Funduszu Pracy, przeznaczoną na dofinansowanie kształcenia ustawicznego pracowników i pracodawców, podejmowanego z inicjatywy lub za zgodą pracodawcy. Celem utworzenia KFS jest zapobieganie utracie zatrudnienia przez osoby pracujące z powodu kompetencji nieadekwatnych do wymagań dynamicznie zmieniającej się gospodarki. Zwiększenie inwestycji w potencjał kadrowy powinno poprawić pozycję firm jak i samych pracowników na konkurencyjnym rynku pracy.

W 2019 roku PUP w Łomży otrzymał na ten cel kwotę 550.100,00 zł, w tym z rezerwy Ministra 30.000,00 zł. W ramach tych środków pomoc otrzymało 46 pracodawców i przedsiębiorców na kształcenie ustawiczne 609 osób. W ramach KFS zostało przeszkolonych 519 pracowników zatrudnionych przez firmy z Łomży oraz 8 pracodawców z Łomży. W 2019 roku firmy i pracodawcy z Łomży na szkolenia ustawiczne otrzymali 442.712,73 zł.

W 2020 roku PUP otrzymał z KFS środki w wysokości 524.400,00 zł. W pierwszej kolejności realizowane są wnioski pracodawców spełniających priorytety MRPiPS-01 na rok 2020, gdzie szkolenia dają twarde kwalifikacje (kończą się egzaminami państwowymi). Na dzień 14 kwietnia 2020 roku podpisano 63 umowy na kwotę 296.397,93 zł.

Sporządził:

Tomasz Szewczyk

Łomża 14.04.2020r.

DYREKTOR
POWIATOWEGO URZĘDU PRACY
Mieczysław Bieniek